

Об'єктом дослідження є пізнавальні процеси молодших школярів.

Предмет дослідження – особливості пам'яті у молодших школярів.

Методи дослідження: теоретичні – аналіз, осмислення та систематизація науково-методичних джерел пізнавальних процесів у молодших школярів. Емпіричні методи – методика «Картинки»; методика «Запам'ятай 10 слів»(за З.М. Істоміної); методика «Піктограма».

Метою статті є проаналізувати та емпірично дослідити особливості розвитку пам'яті у молодших школярів.

Мета роботи передбачає розв'язання таких завдань: визначити теоретичні засади дослідження особливостей розвитку пам'яті у молодших школярів; емпірично вивчити особливості розвитку пам'яті у молодших школярів.

Результати проведеного діагностичного дослідження показали високі результати. У молодшому шкільному віці відбуваються інтенсивний розвиток довільної пам'яті, довільного запам'ятовування й відтворення. Але без спеціального керівництва розвиток пам'яті молодші школярі використовують тільки найпростіші способи довільного запам'ятовування і відтворення.

Починаючи навчальну діяльність, у школярів зростає продуктивність запам'ятовувати, оскільки це пов'язано з навчанням. Це доводить те, що у молодших школярів розвиваються і вдосконалюються всі процеси пам'яті. Це пов'язано із успішністю навчання. З віком в учнів зростає роль та рівень довільності пам'яті, ніж на початку навчальної діяльності.

Отже, у дітей молодше шкільного віку потрібно розвивати усі види пам'яті – образну, словесно-логічну, короткочасну, довготривалу і оперативну. Потрібно звертати увагу на розвиток вміння керувати процесами пам'яті та використовувати вправи, які б розвивали психічні процеси у дітей.

Література

1. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія : Навч. посібник. Реком. МОН молодь спорт України для студ. ВНЗ / Т. В. Дуткевич. - К. : ЦУЛ, 2012. - 424 с.

2. Максименко С. Д. Розвиток пізнавальних процесів дитини / С. Д. Максименко, В. Масенко. - К. : Мікрос - СВС, 2003.-112с.

УДК 316.614.5:159.922.76

Т.Д. ЩЕРБАН, А.Б. КАЧОВ
Мукачівський державний університет

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СІМЕЙНИХ КРИЗ НЕПРИЙНЯТТЯ ДИТЯЧОЇ ІНВАЛІДНОСТІ

Проблема сім'ї є однією з центральних проблем психології так як вона обумовлена потребою сучасного суспільства. Сім'я як осередок суспільства відіграє осново утворюючу роль у його життєдіяльності. У

зв'язку із зростанням в останні десятиліття числа дітей-інвалідів особливої значущості набуває проблема соціальної адаптації не тільки дитини, що страждає тією чи іншою важкою патологією, але і сім'єю, в якій він виховується.

Народження дитини з особливими потребами функціонально деформує сім'ю. Це відбувається внаслідок психологічного навантаження, яке несуть члени сім'ї. Труднощі, які відчують батьки значно відрізняються від повсякденних турбот, які хвилюють звичайну сім'ю. Багато батьків у стресовій ситуації виявляються безпорадними, їхнє становище можна охарактеризувати як внутрішній (психологічний) і зовнішній (соціальний) глухий кут.

Проблема порушення сім'ї за неприйняття дитячої інвалідності та виховання дітей з обмеженими можливостями цікавила як зарубіжних так і вітчизняних вчених. Вивченням сімей, які виховують дитину-інваліда у вітчизняній літературі займалися такі вчені як Е.М. Мастюкова, І.І. Мамайчук, Р.Ф. Майрамян, М.М. Семаго, К.Л. Білопільська, Л.М. Шипицина, М.С. Певзнер, І.Ю. Левченко, Г.А. Мішина, А.І. Раку, І.А. Скворцов, А.С. Спиваковская, В.В. Юртайкин. У зарубіжній літературі розробкою цієї проблеми займалися S. Harris, M. Power, M. Bristol, M. Gill, M. De Myers, Z. Wolf, Скіннер Р., Міллер А., Шнейдер Л. Б., Д. Хейлі. Як показав аналіз їх робіт, більшість з них присвячені теоретичним і практичним аспектам роботи з самою дитиною, а проблема сім'ї, де виховується «особлива» дитина розглядається не достатньо. Зазначена проблема є надзвичайно актуальною і мало вивченою та емпірично дослідженою. Така теоретична невизначеність та емпірична недостатність обумовили проблематику даного дослідження.

Об'єктом нашого дослідження виступає сімейна криза дитячої інвалідності.

Предметом дослідження є психологічні особливості сімейних криз неприйняття дитячої інвалідності.

Дослідження ґрунтується на структурно-логічному аналізі та узагальненні науково-теоретичних та методологічних джерел, присвячених вирішенню окресленої проблеми.

Метою дослідження є виокремлення психологічних особливостей сімейних криз неприйняття дитячої інвалідності. Відповідно до поставленої мети дослідження визначено наступне завдання: узагальнити та систематизувати теоретичні засади вивчення криз сімей які виховують дитину з особливими потребами.

Сім'я є найважливішою формою організації життя людей, яка має фундаментальне значення як для індивіда, особистості, так і для суспільства. Сім'я розглядається як простір (організований в структуру) всередині якого задовольняються специфічні потреби людей [1;2]. Сімейна криза характеризується порушенням гомеостатичних процесів, що

призводять до фрустрації звичних способів функціонування сім'ї і неможливості впоратися з новою ситуацією, використовуючи старі моделі поведінки [3].

Сім'я, в якій народилася дитина з тяжкими порушеннями розвитку, перебуває в умовах психотравматичної ситуації. Народження хворої дитини може бути деструктивним фактором, який порушує звичне функціонування сім'ї і в кінцевому підсумку призводить до трансформації її структури [4;2;3]. Сім'я з «особливою» дитиною перетворюється в проблемну в тому випадку, коли хвороба стає єдиним стабілізатором, що зберігає шлюб. Внутрішні реальні проблеми членів сім'ї будуть маскуватися перебільшеною турботою про дитину [1, 2, 5];

Сімейне виховання дітей з обмеженими можливостями - один з найважливіших факторів їх реабілітації та соціальної адаптації. Спільні зусилля сім'ї, медичних установ, освітньої системи, соціальної служби забезпечують залучення дитини з обмеженими можливостями до активної діяльності, виявлення його здібностей.

Література

1. Бондарчук О.І., Психологія сім'ї : Курс лекцій. – К. : МАУП, 2011. – 96с.
2. Посысоева Н.Н. Основы психологии семьи и семейного консультирования : Учеб.пособие для студ. высш. учеб. заведений / Под общ. ред. Н.Н. Посысоева. — М. : Изд-во ВЛАДОС-ПРЕСС, 2004. — 328 с.
3. Олифиревич Н. И. Психология семейных кризисов /Н. И. Олифиревич, Т.А. Зинкевич-Куземкина, Т. Ф.Велента— СПб. : Речь, 2006. — 360 с.
4. Сатир В. Вы и ваша семья: Руководство по личностному росту / В. Сатир. – М. : Центр-ПРО, 2003. – 380с.
5. Дементьева И. Ф. Первые годы брака. Проблемы становления молодой семьи. - М., 1991. – 111с.
6. Варга, А.Я. Структура и типы родительских отношений / А.Я Варга. – М. : Педагогика, 1987. – 258с.

УДК 159.942-053.4

Т. Д. ЩЕРБАН, М.В. МУЧИЧКА
Мукачівський державний університет

ПРОБЛЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ ЕМОЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ У СПІЛКУВАННІ ДОШКІЛЬНИКІВ З ОДНОЛІТКАМИ

Проблема вивчення емоційної сфери дітей дошкільного віку є актуальною, як у практичному так і у теоретичному аспектах. Насамперед це пов'язано з багатозначністю розуміння терміну «емоційний розвиток» у різних теоретичних підходах і окремих концепціях.

Проблема емоційного розвитку та емоційної стійкості дітей дошкільного віку, на сучасному етапі, все частіше привертає увагу педагогів і психологів. Дана проблема досліджувалася багатьма